

VIRKAMIESLAUTAKUNNAN PÄÄTÖS

Päätös nro 76/2010
26.11.2010

Asia Virkasuhteen irtisanomista koskeva oikaisuvaatimus

Muutoksenhakija

A

Päätös, johon on haettu oikaisua

Puolustusvoimat on 11.12.2009 tekemällään päätöksellä irtisanonut luutnantti A:n opistoupseerin virasta.

Päätöksen perustelujen mukaan A on vakavana pidettävällä tavalla laiminlyönyt hänelle kuuluvia virkavelvollisuuksia olemalla ilman hyväksyttävää syytä ja asiasta mitään työnantajalle ilmoittamatta poissa virantoimituksesta 1.6.–10.11.2009. Työnantaja on poissaoloaikana yrittänyt tavoittaa A:ta lukuisia kertoja siinä onnistumatta. Poissaoloaika on niin pitkä, että sen voidaan katso muodostavan valtion virkamieslain 25 §:n 2 momentissa tarkoitetun erityisen painavan syyn irtisanomiselle.

Oikaisuvaatimus

A on vaatinut Puolustusvoimien päätöksen kumoamista.

Irtisanominen perustuu virheellisiin tietoihin. Apulaisylilääkäri 24.11.2009 antamassa lääkärinlausunnossa A:n käyntien poliklinikalla on väitetty päättyneen keväällä 2007, vaikka ne ovat tosiasiaa jatkuneet tammikuuhun 2009. Lisäksi päätös irtisanomisesta on tehty kuulematta asiantuntijalääkäriä mieli-pidettä A:n terveydentilasta. Lisääaikaa vastineen antamiselle 23.11.2009 pyy-

täessään A virheellisesti luuli, että psykologi B voisi antaa lausunnon hänen terveydentilastaan. Lausunnon antaa kuitenkin poliklinikan lääkäri. Aikaisin mahdollinen aika lääkärin vastaanotolle oli tammikuun 20. päivälle ylilääkäri C:lle. Asia tulisi käsitellä uudelleen ylilääkäri C:ltä saatavan lääkärinlausunnon perusteella.

Vastine ja selitykset

Puolustusvoimat on vastineessaan todennut, että A:ta on poissaolonsa aikana yritetty tuloksetta tavoittaa lukuisia kertoja sen selvittämiseksi, miksi hän ei ollut saapunut hoitamaan virkaansa. Selvittämättömän poissaolon kestänyt yli viisi kuukautta prikaatin komentaja käynnisti toimenpiteet A:n virkasuhteen päättämiseksi 9.11.2009 päivätyllä kuulemiskirjeellä. Kuulemiskirje saatiin annettua A:lle tiedoksi 17.11.2009 haastemiehen välityksellä. Haastemiestä käytettiin, koska A ei edelleenkään ollut työnantajaan missään yhteydessä eikä työnantaja saanut häneen yhteyttä. Saatuaan kuulemiskirjeen tiedoksi A toimitti 23.11.2009 päivätyyn kirjalliseen vastineeseen, jossa hän pyysi lisää aikaa selvitetyksen toimittamiseksi terveydentilastaan. Myönnetyn lisäajan kuluessa A toimitti 27.11.2009 päivätyyn lisäselvityksen, johon oli liitetty terveysaseman apulaislääkäri, oikeastaan apulaisylilääkäri, D:n lausunto A:n terveydentilasta. Kuulemisen jälkeen A:n virkasuhde irtisanottiin, koska hän ei ollut poissaolon aikana eikä myöskään kuulemisen yhteydessä kyennyt esittämään minkäänlaista todistusta työkyvyttömyydestään ajalla 1.6.–10.11.2009. Edellä mainittuun 24.11.2009 päivättyyn lääkärinlausuntoon A:n terveydentilasta ei sisälly todistusta työkyvyttömyydestä. A:n mahdollinen sairaus ei myöskään ole ollut perusteena hänen virkasuhteensa irtisanomiselle. Näistä syistä A:n oikaisuvaatimuksessaan mainitsemilla mahdollisilla tulevilla lääkärintodistuksilla ei myöskään voida katsoa olevan taannehtivaa vaikutusta arvioitaessa irtisanomisperusteen lainmukaisuutta.

Virkasuhteensa irtisanomisen jälkeen A on ollut työkyvyttömyyden perusteella virkavapaalla 31.12.2009 saakka. Sairauden perustella myönnetyn virkavapauden päätyttyä A ei 4.1.2010 saapunut virkapaikalleen eikä ollut muutoinkaan yhteydessä työnantajaansa, minkä vuoksi hänen palkanmaksunsa keskeytettiin Prikaatin komentajan päätöksellä 4.1.2010 lukien. Päätöksen tiedoksi saatuaan A toimitti lääkärintodistuksen työkyvyttömyydestään ajalla 5.1.–10.1.2010. Tämän jälkeen A ei ole ollut missään yhteydessä työnantajaansa, eikä hän myöskään ole sairausvirkavapaansa päätyttyä tähän päivään mennessä saapunut virkapaikalleen.

A:lle on varattu tilaisuus selityksen antamiseen.

Virkamieslautakunnan ratkaisu ja perustelut

Perustelut

Sovellettavat säännökset

Valtion virkamieslain 25 §:n 1 momentin mukaan virkasuhde voidaan molemmin puolin irtisanoa päättymään tietyn irtisanomisajan kuluttua tai, jos niin on sovittu tai laissa erikseen säädetty, irtisanomisaikaa noudattamatta.

Saman pykälän 2 momentin mukaan viranomais ei saa irtisanoa virkasuhdetta virkamiehestä johtuvasta syystä, ellei tämä syy ole erityisen painava. Tällaisena syynä ei voida pitää ainakaan:

- 1) virkamiehen sairautta, vikaa tai vammaa, paitsi jos siitä on ollut seurauksena virkamiehen työkyvyn olennainen ja pysyvä heikentyminen ja virkamiehellä on sen perusteella oikeus työkyvyttömyyseläkkeeseen;
- 2) virkamiehen osallistumista virkamiesyhdistyksen päätöksen perusteella yhdistyksen toimeenpanemaan työtaisteluun; eikä
- 3) virkamiehen poliittisia, uskonnollisia tai muita mielipiteitä taikka hänen osallistumistaan yhteiskunnalliseen tai yhdistystoimintaan.

Saman lain 23 §:n 1 momentin mukaan virkamies saa keskeyttää työnteon, jos asianomainen viranomais hakemuksesta myöntää hänelle virkavapauden taikka hän on suoraan lain nojalla virkavapaana. Työnteon keskeyttämisestä muilla perusteilla on voimassa, mitä siitä erikseen säädetään. Virkavapaus voidaan myöntää myös hakemuksetta, jos virkamies ei ole voinut hakea virkavapautta ennen työnteon keskeytymistä tai jos keskeytymisen syystä on muutoin saatu riittävä selvitys.

Saman lain 23 a §:n mukaan virkamiehen on hakiessaan virkavapautta sairauden perusteella todistettava sairautensa sairausvakuutuslain mukaisen päivärahan hakemista varten vahvistetun kaavan mukaisella lääkärintodistuksella, terveyskeskuksen terveydenhoitajan antamalla todistuksella taikka viraston osoittaman terveydenhoitajan tai sairaanhoitajan antamalla todistuksella. Jos sairaus kestää enintään kolme vuorokautta, virkamies voi todistaa sairautensa myös muulla virkavapauden myöntävän viranomaisen hyväksymällä luotettavalla tavalla. Jos sairaus kuitenkin kestää yli viisi vuorokautta, on se todistettava edellä tarkoitetulla lääkärintodistuksella.

Asiassa esitetty selvitys ja johtopäätös

A on ollut poissa virantoimituksesta syytä ilmoittamatta ajan 1.6.2010–20.11.2009. A on kertonut syyn poissaololleen vasta vastineessaan 23.11.2009, kun häntä on kuultu virkasuhteen päättämisestä.

Apulaisylilääkäri 24.11.2009 päivätyssä lääkärinlausunnossa on todettu, että A:n oireet ovat alkaneet vuonna 2004. A:lla on ollut hoitosuhde kevääseen 2007 saakka. Hän on saanut kuntoutustukea kahden vuoden ajan, mutta tuen maksaminen on päätynyt kesäkuussa 2009. Kesäkuussa 2009 A:n sairaus on pahentunut, ja hän ei kyennyt menemään töihin eikä hakemaan sairauslomaa. Lääkäriin vastaanotolla 10.11.2009 A oli vaikeasti sairaana. Hänen jatkohoitonsa järjestetään . Lausunnossa on lisäksi todettu, ettei A ole vaikea-asteisen sairauden vuoksi kyennyt hoitamaan omia asioitaan.

A on häntä virkasuhteen päättämisestä kuultaessa kertonut poissaolonsa johtuneen pitkään kestäneestä sairaudesta ja siitä johtuvasta kyvyttömyydestä hoitaa asioita. Kuntoutustuen lakkaamisen 31.5.2009 jälkeen A ei kyennyt enää hoitamaan asioitaan poliklinikan kanssa eikä päässyt sovittuihin tapaa-

misiin. Rahavaikeuksien vuoksi hänen lääkehoitonsa oli keskeytynyt, mikä edelleen pahensi asiaa. A:n sairastama keskivaikea sairaus on hänen mielestään pahentunut hoitosuhteen poliklinikkaan katkettua. A:n 23.11.2009 päivättyyn vastineeseen ja 27.11.2009 päivättyyn lisäselvitykseen on merkitty sosiaalityöntekijän avustaneen A:ta mainittujen kirjelmien laatimisessa.

Apulaisylilääkärin antamassa lääkärintlausunnossa ei ole otettu kantaa A:n työkyvyttömyyteen. Lausunnossa A:n terveydentilasta ja toimintakyvystä kerrotun perusteella on kuitenkin ilmeistä, että hän ei ole voinut olla työkykyinen käydessään lääkärin vastaanotolla 10.11.2009. A:n sairaushistorian ja hänen sairautensa pahentumisen syistä kertoman perusteella voidaan pitää uskottavana, että hänen työkyvyttömyytensä on alkanut hänen kertomansa mukaisesti jo kesäkuun alussa. Asian luotettava selvittäminen jälkikäteen on vaikeaa, koska A ei ole mennyt lääkärille kuin vasta marraskuussa. Lääkäri ei joka tapauksessa ole todennut ristiriitaa esitetöjen ja omien havaintojensa välillä. Lääkärintlausunnosta voidaan muutoinkin todeta, etteivät siihen kirjatut lääkärin havainnot A:n terveydentilasta ole ristiriidassa sen kanssa, mitä A onertonut lääkärille passivoitumisestaan ja kyvyttömyydestään hoitaa asioitaan.

Selvitettynä voidaan pitää, että A on laiminlyönyt virkavapauden hakemisen ajoissa ja myös sairautensa todistamisen virkamieslain säädetyn mukaisella lääkärintodistuksella. Näihin laiminlyönteihin on kuitenkin esitetyn selvityksen perusteella todennäköisesti vaikuttanut ratkaisevasti A:n sairaus, joka lääkärinlausunnon mukaan on ollut vaikea-asteista. A:n viaksi katsottava virkavelvollisuuksien vastainen menettely on siten voinut johtua sairaudesta. Asiassa ei ole selvitetty, onko A:n työkyky alentunut olennaisesti ja pysyvästi ja onko hänellä tällä perusteella oikeus työkyvyttömyyseläkkeeseen. A:n virkasuhteen irtisanomiselle ei näissä oloissa ole ollut erityisen painavana syytä. Puolustusvoimien päätös on siten lainvastaisena kumottava.

Päätös

Virkamieslautakunta kumoaa Puolustusvoimien päätöksen.

Sovelletut lainkohdat

Valtion virkamieslain 23 § 1 momentti, 23 a § ja 25 §
Muutoksenhaku

Valitusosoitus korkeimpaan hallinto-oikeuteen liitteenä.

Puheenjohtaja

Heikki Jukarainen

Esittelijä

Jussi-Pekka Lajunen

Virkamieslautakunnan päätös oli yksimielinen ja siihen osallistuivat puheenjohtaja Jukarainen, jäsenet Kulla, Isomäki, A. Nieminen, M. Nieminen, Komulainen ja Keturi sekä varajäsen Rouhe.